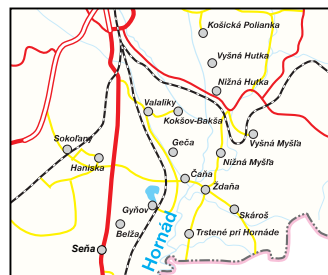

Tretí najlepší slovenský časopis v kategórii neziskových a rozpočtových organizácií súťaže Podnikové médium roka za roky 2012, 2017 a 2018. Vydáva Regionálne združenie obcí Hornád: Belža, Čaňa, Geča, Gyňov, Haniska, Kokšov-Bakša, Košická Polianka, Nižná Hutka, Nižná Myšľa, Seňa, Skároš, Sokolany, Trstené pri Hornáde, Valaliky, Vyšná Hutka, Vyšná Myšľa, Ždaňa.

- Zlepšujeme sa v kompostovaní
- Ľudia, čo organizujú podujatia v Čani
- V regióne pohostinne vítame priateľov
- Výlet na Slanskú vyhlíadku nesklame
- Ako mladý podnikateľ prekonáva prekážky

Doprajme si radosť

Máme veľa možností, ako stráviť krásne leto. Na niektoré z nich nám ponúkajú návody naše deti. Ozaj, kedy ste sa naposledy odviazali a dokázali sa tešiť z maličkostí s detskou radosťou? Nože, prebudme počas tohto leta svoje dávno driemajúce detské JA a užijme si chvíle s blízkymi a priateľmi. Vybláznime sa a vyšantíme. Uvidíte, ako zrelaxujeme od každodenných problémov a zhonu. Doprajme si oddych, doprajme si radosť. Tak ako sa v kruhu vytancovali folkloristi na priestranstve v Seni počas festivalu súborov maďarskej menšiny z východného Slovenska. (Viac na strane 10.)

Slovo na úvod

Zachováваме kolobeh

Milí spoluobčania, aj keď každý z nás je jedinečný, ako dedičnía máme veľa radostí aj spoločných starostí. V týchto dňoch viac žijeme v našich rodinných domoch a záhradách kompostovaním. Zmeny v zmysle zákona, ktoré tu nastali, nás možno aj trochu obťažujú. Tak ako na väčšinu zmien, aj na tieto si treba privyknuť.

Vo väčšine obcí sa už podarilo rozdať domácnostiam kompostéry. Majú slúžiť na zber biologického odpadu do záhrad, ako sú konáre, listie, tráva, seno, piliny či hobliny. V Nižnej Myšli sme danú povinnosť vyriešili obecnou kompostárňou, kam ľudia vozia takýto materiál. Spracovaný kompost si následne budú môcť občania bezodplatne prevziať a používať ho na hnojenie svojich záhrad, záhonov či stromov. Využijeme ho i v obecných parkoch či na verejných priestranstvách. Tento prirodzený a zároveň ľuďmi zachovaný kolobeh funguje na základe našej spolupráce na spoločnom ciele.

Je to príklad, ako zlepšujeme kvalitu nášho života a zároveň plníme zákonné požiadavky. Verím, že všetci časom budeme vnímať spoločný úžitok týchto opatrení. Tým skôr, že nám pomáhajú výrazne šetriť náklady. V širšom zmysle nám racionálnejšie zaobchádzanie s odpadom vždy prinesie úspory a osôh. Zároveň tým pomáhame aj planéte.

Skrómne dúfam, že príležitosti na spoluprácu, a tým aj na vzájomnú úctu, bude pribúdať. V dnešnej chaotickej, na ego zameranej dobe to všetci veľmi potrebujeme.

Miroslav Sisák, starosta Nižnej Myšle

Valalický priemyselný park

Podmienky Volva by mali pomôcť uspokojiť aj eurofondy

Už o niekoľko rokov by mali schádzať z výrobných pásov prvé elektromobily Volvo s označením Made in Slovakia. O aktuálnom dianí v súvislosti s Priemyselným parkom Valaliky (VIP) hovoríme so starostom obce Štefanom Petrikom.

■ V polovici mája sme sa dozvedeli, že stavba závodu si vyžiada ďalšie vyvolané investície vo výške desiatok miliónov eur. Čo ho sa budú týkať?

Doplnil by som to: Odhadovaná suma 30 miliónov eur, ktorú komunikoval Košický samosprávny kraj, bude iba časťou týchto investícií. Spomenuté stretnutie navštívili aj zástupcovia organizácií, ktoré spravujú ďalšie verejné finančné prostriedky. Ide napríklad o Plán obnovy a odolnosti, ktorý Európska únia pripravila po začiatku pandémie, a tiež Operačný program Slovensko, ktorý sa vzťahuje na čerpanie eurofondov v rokoch 2021 – 2027. Je tu snaha, aby aj z týchto fondov niečo prišlo do VIP, pomôže to splniť aj niektoré požiadavky samotného investora.

■ Ktoré?

Volvo napríklad požaduje vysokú úroveň základných a stredných škôl. Z verejných zdrojov bude potrebné postaviť byty, vrátane nájomných. Pre obec Valaliky to tiež znamená spoluprácu s developermi. Už dnes sa pripravuje nová štvrť v časti obce popri ceste na Kokšov-Bakšu, kde bude môcť vyrásť okolo 60 domov. Aktuálne pripravujeme aj súťaž na rozšírenie materskej školy. Výsledkom majú byť i silnejšie kapacity dobrovoľného hasičského zboru.

Táto investícia v miliardovom rozsahu bude mať významný vplyv nielen na naše obce, ale celé východné Slovensko, čo podporí jeho ekonomický rast. Nové pracovné príležitosti pomôžu miestnym obyvateľom zlepšiť životnú úroveň.

■ Čo sa v jarných mesiacoch dialo na stavenisku?

Príprava spočíva hlavne v spevňovaní podlažia stabilizáciou, aby počas samotnej výstavby závodu a v čase, keď už fabrika bude vyrábať, malo podlažie dobrú únosnosť a takpovediac „nesa-

Starostovia obcí pri slávnostnom výkope, zľava: Štefan Petrik - Valaliky, Miloš Barcal - Haniska, Tomáš Konkoly - Kechnec. Pozemky sú vysporiadané, pilotáž a príprava hál by sa mala začať v novembri

Predpokladané čísla

Zamestnanosť vo Volvo Cars Slovakia – 3 300 ľudí

Zamestnanosť u subdodávateľov – okolo 10 000 ľudí

Cena za výstavbu závodu – 1,2 miliardy eur

dalo“. Pokračovali búracie práce. V tejto súvislosti môže čitateľov zaujať, že historická budova „Radio“, odkiaľ sa v roku 1925 vysielal prvý rozhlasový program na našom území, ostane zachovaná.

Stále prebieha archeologický prieskum. Zo staveniska sa odvíja ornica, hlavne do katastra obce Haniska.

■ Aké aktivity sú plánované v blízkej budúcnosti?

Pred dokončením je projektová dokumentácia na výstavbu ciest okolo parku, tiež na rozšírenie kapacity čistiarnie odpadových vôd v Kokšove-Bakši a súvisiacich prípojok. Plánuje sa dotiahnuť rameno vodovodu z Malej Idy. Medzitým Východoslovenská distribučná už pracuje na príprave trafostanice a preložiek inžinierskych sietí.

Rozvoj infraštruktúry, ako sú cesty, mosty a komunikačné siete, opäť pomôže nám všetkým. Musíme byť však trpezliví a tolerantní pri výstavbe, ktorá sa neudeje zo dňa na deň.

■ Ako sa počas výstavby ochráni pohodlie obyvateľov regiónu?

Dobrá správa je, že okolo Šebastoviec povedie v budúcnosti obchvat, ktorý odvedie tranzitnú dopravu na štvorpruhové cesty v okolí priemyselného parku, pričom dopravu do obcí usmernia viaceré bezpečné kruhové križovatky. Dnešná kľukatá cesta z Košíc do Valalík bude v budúcnosti slúžiť iba cyklistom.

Spomenul by som aj moderné voľozádržné opatrenia v areáli parku. Ovzdušie okolo závodu by tak malo byť príjemnejšie ako v meste – vďaka systému jazierok. Dažďová kanalizácia bude odvádzat skontrolovanú čistú vodu potrubím, ktoré bude ústiť do Hornádu v katastri Trsteného.

Samotný investor deklaroval vybudovanie trvalo udržateľného závodu s minimálnym vplyvom na životné prostredie. Inak to dnes ani nejde, priemyselné a komerčné nehnuteľnosti sa musia vzhľadom na klimatickú zmenu budovať ako „zelené“ budovy. Je tiež našou povinnosťou na to dohliadať, ide o záväzok pre budúce generácie. **Anton Oberhauser, foto webstránka VIP**

Stretnutie s hlavou štátu

Prezidentka **Zuzana Čaputová** sa koncom marca vrátila po 11 mesiacoch do Košíc, aby odtiaľ týždeň úradovala. Našla si čas i na krátke stretnutie s primátorom a starostami obcí v Historickej radnici. Boli medzi nimi traja z nášho regiónu.

Prezidentka sa zvlášť zaujímala o investíciu spoločnosti Volvo v Priemyselnom parku Valaliky. Starosta **Štefan Petrik** jej priblížil postup prác. Starostu Trsteného pri Hornáde **Mateja Kočiša** sa opýtala, ako sa darí stromom,

ktoré pred rokom zasadili v areáli ZŠ pri príležitosti jej návštevy. Starosta Hanisky **Miloš Barcal** poukázal na nezrovnalosti v cenách pozemkov, ktoré štát ako vlastník prostredníctvom Slovenského pozemkového fondu predáva a ako investor na druhej strane kupuje. Predajná cena, ktorú od obce požaduje, je nie-

koľkonásobne vyššia ako suma, ktorú pri nákupe pozemkov ponúka.

Prezidentka opäť zaujala našich starostov svojou úprimnosťou a rozhladenosťou. **Starostovi Barcalovi sa čoskoro ozvali členovia jej poradného tímu, ktorým zaslal požadované podklady.** *red*

Slávili sme 18. Dni Regionálneho združenia obcí Hornád

Deň radosti v skárošskom amfiteátri otvára poľovnícka svätá omša, ktorej ráz umocňuje trúbenie lesných rohov. Po skončení prijímame pozvanie na grátis obed od poľovníkov - lahodný jelení guláš zo zveri ulovenej v miestnom revíry Domašky. Tvoria ho katastrofe obcí Ždaňa, Trstené pri Hornáde a Skároš. Dozvedám sa, že okrem vysokej zveri či diviakov tu už máme dve vlčie svorky a jednu medvedicu s dvomi mláďatami.

Pestrý program rezkými tónmi štaruje **Dychový súbor Hornád** z Trsteného pri Hornáde. Po nich na pódium vybiehajú deti ZŠ Skároš zo súboru **Madlinka**, ktoré pripravuje a na harmonike doprevádza **Monika Németová**. Strieda ich detský súbor **Čeriesielko** z Nižnej Hutky s veselým pásmom Majáles. Pohodu navodzujú vystúpenia speváckych skupín **Sakaľčane** zo Sokolian, **Paradne ňvesti** z Valalík, **Domovina** z Čane a najstaršia skupina regiónu **Klubovčanka**, tiež z Čane, **Ženská spevácka skupina z Gyňova**, **Gečanka** z Geče a **Hutčanka** z Vyšnej Hutky, s ktorou si pred divákmi zaspievala aj starostka obce. **Hanišťanka** z Hanisky nám približuje piesne, ktoré ženy nôtli pri výrobe rozmariny na

Poľovníci a muzika

Jazvec, jeleň, veverička, sojka... prírodu a lesnú zver nám poľovníci z PZ Domaška priniesli priamo na pódium. Tento rok sú oslavy 18. ročníka Dní RZOH výnimočne spojené so strážcami lesa.

Na pešo či bicykli dorazili diváci na program

svadbu. Oživenie prichádza s energickým tancom **FS Rozmaring** zo Sene a živostou hudobnej skupiny Kalap z Nižnej Hutky, ktorú obohatila basgitaristka Ema. Blok účinkujúcich z mikroregiónu Hornád uzatvárajú Trstenčania - **Mandolínový súbor Rjabinuška** a mužská spevácka skupina **Hrabov**.

Poobede sa „amfik“ zaplňa na maximum, nikto si nechce nechať ujsť kapely **Rolland** z Čírča a **Peter Bič Project**. Deti pobehujú s cukrovou vatou a pomalovanými tvármi, dosýta vyskakané na nafukovacom hrade, rodičia sa osviežujú chladenou kofolou či pivkom pri všakovakých dobrotách zo stánkov. A o chvíľu sa budú rozdávať zaujímavé ceny v tombole. Proste pohoda a radosť vládne na každom metri štvorcovom...

Monika Floriánová, foto autorka

Posledné úpravy a hybaj vystupovať!

Deti vystupovali odvážne, akoby ani trému nemali. Na foto Madlinka zo Skároša

Ženská spevácka skupina z Gyňova: „Spievame pre potešenie, je to naše vzpruženie, keď sa stretávame na skúškach.“ Na konte majú jedno vydané CD Kytica piesní. Na pódium ich hrou na harmonike, tak ako Gečanku, doprevádzal Ľuboslav Krišš

PZ Domaška od piatej rána navarilo 300 litrov guláša z diviny. Vážne konkurovali druhej partii poslancov zo Ždane, ktorý použili do svojho kotla mix bravčového a hovädzieho mäsa. Tajnú ingredienciu však neprezradil ani jeden

V homílii sv. omše pod holým nebom kňaz Jozef Mrúz vyzdvihol naše úzke spojenie s prírodou ako Božím stvorením. Na obetovanie a ako prejav vďaky Pánovi priniesli poľovníci mladého srnca

Zvuk mandolín Rajbinušky krásne vynikol. Ak sa vám táto hra páči, pridajte sa ku skupine, noví členovia sú vítaní

Pamätáme na Deň zeme

Na Deň Zeme sa stretlo 14 eRkárov z Vyšnej Myšle odhodlaných vyzbierať po nezodpovedných turistoch všetky odpadky smerom k Myšlianskej vyhládke. Plnú škatuľu vriec a rukavic im poskytla iniciatíva Upracme Slovensko. Mladí vyzbierali štyri vrecia odpadu, vyplnili si zaujímavý pracovný list o Dni zeme a za odmenu si pochutnali na dobrých mafinoch.

Tento medzinárodný deň si v rámci úlohy v Recyklohrách pripomenuli aj v ZŠ Ždaňa. Pozbierali smeti a vyčistili chodník medzi Ždaňou a Čaňou, aj príľahlé okolie. Túto trasu využívajú chodci i cyklisti denne, nazbierajú

Malá brigádníčka vo Vyšnej Myšli

rané vrecia plné odpadu však ukázali, že je medzi nami ešte veľa nevedomých neporiadnikov. Aj škôlkari rôznymi aktivitami spoznávajú našu planétu - rozprávali o prírode, overovali si svoje schopnosti pri triedení odpadu a maľovali našu Zem.

Stranu pripravila Monika Floriánová, foto ocú a OZ

Využime zelený "odpad" na maximum

Domáce zlato

Určite to dobre poznáte - pravidelne kosíme trávnik, na jar a jeseň orezávame stromy či kríky, vyplievame záhony, hrabeme listie. Po ťažkej práci nám ostávajú kopy trávy a konárov. Čo s tým? Predsa zužitkovať a nevyhadzovať! Veď možnosť je tak veľa a navyše nám to šetrí množstvo peňazí.

Tiež mám záhradu a poviem vám, že si nepamätám, kedy som naposledy kupovala nejaké hnojivo či chémiu. Posekanú trávu používam na nastielanie zeleniny na hriadkach. Nerastie mi tam toľko buriny ako predtým, takže sa menej narobím a zároveň menej polievam, keďže voda sa mi pod nástiľkou tak rýchlo nevyparí.

Konáre podvrvené na štiepkovači používam na nastielanie kvetinových záhonov alebo ich hodím na kopy, kde mi vzniká výborný kompost. Väčšie konáre porezané na menšie kúsky dávam na dno vyvýšených záhonov a vkladám ich do kompostéra, kde mi

vytvárajú priehľadnú vrstvu. A vyskúšali ste už hnojivo tzv. listovku z nahrabaného listia?

Viaceri sme dostali do domácnosti kompostér. Využívajme ho a nevyhadzujme odpad z kuchyne a záhrad do komunálneho odpadu. Ak nám jeden je málo, vyrobme si druhý, hoc len z dosiek či starých paliet. Domáci kompost je výborné hnojivo.

Ak sledujete záhradnícke magazíny, či už v tlačenej forme alebo v televízii, vždy tam objavíte zaujímavé tipy. Ja som vytvorila po záhrade kôpky z konárov a trávy ako úkryty pre užitočný hmyz. Vlni som vyskúšala pestovať zemiaky na kope sena (a podarilo sa!), je to vhodné aj pre inú zeleninu. A koľko kreatívnych dielok sa dá vytvoriť z prírodných materiálov - obrazy, dekorácie, lavičky...

Túžime byť obklopený prírodou, tak je dobré nechať si prírodu u seba doma, aby pre nás pracovala. Rada a grátis.

Odborníci o kompostovaní

- ▷ Pri výbere kompostéra zvažte veľkosť záhrad. Na každý 1 m² odporúčame objem 100 litrov nádoby alebo kompostoviska.
- ▷ Kompostér by nemal byť umiestnený v blízkosti zdroja pitnej vody či v záplavovom území. Uložte ho tak, aby ste ho mohli jednoducho plniť a vyprázdňovať.
- ▷ Dbajte na správnu veľkosť kompostovaného materiálu - maximálne veľkosť do 5 cm - bioodpad nasekajte a štiepkujte na menšie kusy.
- ▷ Zabezpečte vyvážený pomer medzi zeleným (štvatným) a hnedým (suchým) materiálom - ideálne v objeme 1:1.
- ▷ Umožnite dostatočný prístup vzduchu - pravidelne premiešavajte prekopávačom kompostu pri každom vložení bioodpadu.
- ▷ Kontrolujte správnu vlhkosť - ak je kompost veľmi suchý, kompostovanie sa spomaľuje. Ak je veľmi vlhký, začína hniť a zapáchať.

Využitie kompostu:

- ▷ Čerstvý kompost - môžete ho použiť ako mulč ku kríkom. Odporúčame ho nechať ešte vyzrieť, aby rastliny nespálili.
- ▷ Vyzretý kompost - vyberiete z kompostéra na jar. Pripomína lesnú pôdu s príjemnou vôňou. Môžete ho aplikovať pri sadení.
- ▷ Prírodný postrek - zmiešajte 1 kg kompostu a 10 litrov vody, nechajte odstáť dva týždne. Potom ešte riedte v pomere 1:10 a použite na prihnojenie rastlín.

Benefity kompostu:

- ▷ zvyšuje podiel organických látok
- ▷ viaže uhlík
- ▷ udržuje vlhku
- ▷ zvyšuje výdatnosť pôdy
- ▷ zvyšuje biodiverzitu pôdy
- ▷ podporuje rast plodín

zdroj: www.menejodpadu.sk

Sadili a čistili

Dobrovoľníci z občianskeho združenia Priatelia trstenskej prírody a žiaci zelenej ZŠ Trstené pri Hornáde obetovali svoj domáci komfort, aby vyčistili a skrášlili okolie obce, ktoré už dobre poznajú turisti a cyklisti z Košíc i širokého okolia.

V premenlivom aprílovom počasí stihli urobiť riadne kusisko práce. Do škôlky stromov venovanej prezidentke **Zuzane Čaputeovej**, zriadenej v školskej záhrade, dosadili viac ako 50 mladých stromčekov. Školáci s učiteľkou **Nadou Marcinekovou** zarezávali pod dohľadom predsedu OZ **Rastislava Šelepského** a starostu **Mateja Kočiša** od deviatej ráno.

V trstenskej škôlke pribudli nové stromy

Samozrejme, aj oni sa pridali prácou k ostatným. Jarný rez podstúpili stromy lipovej a morušovej aleje, kde sa pripojili aj dobrovoľníci zo Skároša. Ostal čas aj na upratanie cyklotrasy od odpadkov. Fyzické aktivity doplnila odborná debata na tému Potreba zachytávania vody v krajine pre zlepšenie kvality spodných vôd.

Areál hier nachádzajúci sa za rímskokatolíckym kostolom Všetšvätých vo Valalikoch opäť naplno slúži deťom.

Po niekoľkomesačnej rekonštrukcii ho deti materskej školy spoločne so starostom **Štefanom Petrikom** otvorili slávnostným prestrihnutím pásky v poslednú aprílovú stredu. K pôvodným hojdačkám a lezeckému hradu pribudli nové zaujímavé prvky - sieť na lezenie v šikmej kocke, pieskovisko, pedálový kolotoč, pocitový chodník s hmyzím domčekom a pár fitness prvkov pre rodičov. Na ihrisku ostali zachované aj drevené zvieratká, ktoré svojho času vyrezal miestny sochár **Ladislav Staňo** so synom. Ihrisko je otvorené denne od 8.00 do 20.00 hodiny, aby slúžilo deťom čo najdlhšie, je monitorované kamerovým systémom. Celú rekonštrukciu financovala obec z vlastných prostriedkov.

Monika Floriánová, foto Dušan Kmec

Detský svet vo Valalikoch otvorený!

Zaujímavý prvok láka všetky deti

Deti si ukuli holubicu

Vlastnými rukami ukovanou holubicou sa už môžu pochváliť deti z Materskej školy v Skároši. V dielni umeleckého kováča **Vladimíra Eperješih** v Košiciach si jeho prácu - po pútavej pre-

zentácii o horúcom remese a ukážke výrobkov - s radosťou vyskúšali. Malé kladivo putovalo z jedných rúk do druhých. Zábavné dopoludnie drobcí strávili ešte prehliadkou metropoly na osobnom vláčiku a občerstvením v cukrárni. Okrem holubice si domov odniesli množstvo zážitkov a radosť z krásneho májového dňa. **mš/mf**

Nové storočie v školách pokračuje

V chemickej učebni

V Seni zateplujú školu

Až milión eur sa podarilo získať na zateplenie budovy Základnej školy v Seni. Projekt, na realizáciu ktorého čakali škola i obec už veľmi dlho, bude realitou do konca tohto kalendárneho roka. Tento šibeničný termín je potrebné dodržať kvôli dočerpaniu eurofondov z predchádzajúceho programového obdobia.

Dotácia na zníženie energetickej náročnosti umožní zateplenie obvodových stien objektu kontaktným zatepľovacím systémom. Spojovacia

chodba dostane nový strešný plášť, vymenené budú zastarané výplne otvorov v spojovacej chodbe. Na pláne je i výmena zdroja vykurovania a inštalácia rekuperačnej (vetracej) jednotky. Všetko pri zohľadnení požiadaviek platných legislatívnych predpisov a noriem s ohľadom na realizovateľnosť a na ekonomickú návratnosť. Výsledkom bude i zvýšená ochrana životného prostredia, keďže do ovzdušia bude vypúšťaných výrazne menej emisií škodlivín. **ao/zš**

Viac hry pre drobcov

Deti z Materskej školy Kokšov-Bakša sa na školský dvor veľmi tešia. Obohatený je totiž o sedem nových prvkov - vláčik s tunelom, hraciu zostavu, domček a pružinové hojdačky. Zakúpili sa vďaka projektu Úprava areálu materskej školy v obci Kokšov-Bakša z IROP a Európskeho fondu regionálneho rozvoja v hodnote 19 440 eur. **ocú Kokšov-Bakša, foto ocú**

Financie z verejných zdrojov umožňujú, aby v školách napredovalo 21. storočie. Na Základnej škole v Čani už prebieha vyučovanie žiakov 2. stupňa v odborných, tematicky zameraných učebniciach. Súčasťou ich výbavy sú učebnice a pracovné zošity, ktoré si tak chlapci a dievčatá nemusia nosiť do školy.

Prvý školský rok majú za sebou vnovené učebne chémie a biológie. Okrem nového nábytku boli zariadené ďalšími interaktívnymi tabuľami, pribudli moderné meracie zariadenia, notebooky, multifunkčné tlačiarne, dve robotické ruky i množstvo didaktických pomôcok.

V učebni biológie najväčší úspech zožala jednoznačne resuscitačná figurína. V učebni chémie sme okrem iného doplnili zásoby chemikálií a laboratór-

ne pomôcky a teraz nás už nič neobmedzuje v bádani. Máme reprezentatívne priestory a vybavenie aj na organizovanie okresných kôl fyzikálnej a chemickej olympiády. Modernizácie sa dočkala aj naša tretia učebňa informatiky. Z ich nového vybavenia žiakov najviac zaujali 3D tlačiarne. To všetko vďaka financiam z projektu Budovanie a zlepšenie technického vybavenia jazykových učební, školských knižníc, odborných učební rôzneho druhu v základných školách a sčasti aj od obce Čaňa.

Veríme, že učenie prostredníctvom vlastného zážitku s využitím všetkých zmyslov prinesie svoje ovocie v podobe spokojných a pre život pripravených žiakov.

Zuzana Bruncová, riaditeľka ZŠ

Tradícia stavania mája je stále živá

Premiérové v Skároši

Na prvého mája sa po chutnom obede a krátkom oddychu Skárošom tiahol veľký sprievod ľudí.

Zneli ľudové piesne z hrdiel detí z materskej a základnej školy, pridávali sa dospelé hlasy speváckych skupín **Skárošanka** a **Karoske beťare**. Slnko sa usmievalo na chlapcov, ktorí niesli 15-metrovú briezku, aj na vtípné básničky, ktoré lemovali cestu. Napríklad: *Karoske spevačky, ňvesty, vdovice, šické krasavice, v tancu jak dablice. Alebo Našo poľovnici v hore frajeruju a ich beťar ženi tajne ich filmuju.* Pred obecným úradom hasiči DHZ Skároš pomohli májku na moste riadne pripevniť, aby ju vietor nezdoval. A tancovalo a spievalo sa s harmonikou pri dobrom jedle až do večera.

► 28-metrový v Kokšove-Bakši

Verný výzvam aj tento rok šikovní a mocní chlapi v Kokšove-Bakši, t.j. **hasiči DHZ, Bakšane** a **Bakšanske Parobci**, postavili pred kultúrnym domom ženám mega vysoký máj. V rámci priateľských vzťahov vypomohli hasiči z **Geče, Sena** a **Valalík**, pridal sa aj riaditeľ krajského HaZZ Košice **Josef Fedorčák** v krásnej uniforme. Na zdvíhanie 28-metrového veľikána sa na pozvanie obce prišli pozrieť poslanci NR SR **Robert Fico** a **Viliam Zahorčák**. Mnohí mládežníci si s nimi nevá-

hali urobiť svojku na pamiatku. Svojím vystúpením potešili deti zo základnej i materskej školy a folklórne skupiny **Haniščane, Karoske beťare** zo Skároša a **Jahodná** z Košíc.

► Veselo aj inde

Sviatok mladosti a sviežosti oslávili krásnymi májkami a tancom aj v Haniške v amfiteátri, v Seni pri kultúrnom dome i Nižnej Hutke, kde deti z **Čerriesielka** vypustili k oblohe živé holubice. Tradíciu zachovávajú aj v Sokolánoch, kde máj stavali v nedeľu po sviatku Nanebovstúpenia Pána, tak ako tomu bolo kedysi. Miestny folklórny súbor **Sakaľčane** za spevu a hudby vtýčil ostužkový máj pri autobusovej zastávke.

Vo **Vyšnej Myšli** vytvorili obyvatelia, Odvážne ženy a skupina Kalap z Nižnej Hutky s májkou spevavý sprievod dedinou od zastávky Husí tanec do parku pri železničnej stanici. **Do kroku** im vyhrával harmonikár Erik Jambor. Všetky mamičky dostali dezert, keďže stavenie mája tu spojili s oslavou Dňa matiek.

V Skároši postavili máj po veľmi dlhej dobe

Čaniansky folklórny festival - 1. ročník

Symbolické dvanástky

Je nádherné osláviť príchod jari spevom! V Čani to vedia a miestne spevácke skupiny **Domovina, Klubovčanka** a **Ozvena si k tomu privolali aj posilu z Košíc a okolia.**

Predtým ako naplno predviedli obyvateľom pestrý program na pódiu amfiteátra, v krojovanom sprievode od obecného úradu na námestie spevavo sprevádzali 12-metrový máj, ktorý niesli na pleciah mládenci - poslanci obecného zastupiteľstva. Každý, kto išiel okolo, sa mohol pridať a zanôtiť si pieseň, ktorá sa mu páčila.

Na 1. ročníku Čanianskeho folklórneho festivalu ľudových piesní vystúpilo celkom 12 folklórnych skupín (na každý meter májky jeden). **Gyňovčanka, Kraľovianka, Haniščane, Hutčanka,**

Nižnomyšľanka, Čajanské nevesty, Lingov, Žipovčan a ženská spevácka skupina **Únie žien Slovenska Košice**. To bola paráda! Radostne ich uvádzala moderátorka **Gabika Vargová**, rodáčka z Čane.

A parádne bolo aj to, že miestne speváčky napiekli vynikajúce koláčiky na občerstvenie. Premiéru podujatia pod svoje organizačné krídla zobrali **Helenka Múdra** a **Vierka Andreovská** z Ozveny a kultúrna komisia (viac o nej na strane 11), o májový veniec sa postarala zas **Klubovčanka**. Festival sa pozvoľna dostáva do povedomia verejnosti a oslovuje aj mladých, ktorí môžu byť pokračovateľmi odovzdávania ľudovej piesne ďalším generáciám.

Dážď - nedážď, májka bude stáť

Región rozvoňali polievkové festivaly

Dobroty na počkanie

Pekná myšlienka, ako sa spolu stretnúť a utužiť vzťahy, sa zrodila v Seni.

Zorganizovali 1. ročník polievkového festivalu, kde si 6. mája svoje kuchárske zručnosti zmeralo 11 družstiev. Tradičný kurací vývar, kapustnica, guláš fazuľový či z diviny, držková polievka, zemiaková polievka s klobásou a ragú. Zbiehajú sa vám slinky, však?

Všetky družstvá vyvárali od rána v dobrej nálade, pri príjemnej hudbe a bohatom programe školákov zo ZŠ a MŠ a energického folklórneho súboru **Rozmaring**. Deti sa bláznili na nafukovacích hradoch, rodičia „prevetrali“ peňaženky pri stánkoch s hračkami a cukrovou vatou. Nechýbal dobrovoľ-

ný hasičský zbor, ktorý deťom pripravil penovú šou. Novinkou na festivale bolo zapletanie vlasov, dievčatá odchádzali s modernými účesmi a širokým úsmevom na tvári. Okrem košovania polievok si návštevníci mohli pochutnať aj na langošoch a čínskom jedle.

► V Sokolánoch kotlíkový

Aj v areáli kaštiela v Sokolánoch to v sobotu 20. mája rozvonjavalo. O trofej v súťaži vo varení kotlíkového guláša s názvom **Sakaľski kotlik** zápasilo šesť tímov z Hanišky, Sokolian, Bočiar a Čane. O priazeň poroty sa uchádzal guláš z diviny, fazuľový s údeným či klasika. Vynikajúcu atmosféru vytvárala folklórna skupina **Haniščane**,

Oslavy mám a rodín

Na dni rodiny v Čani sa na pódiu amfiteátra predstavili žiaci materskej, základnej školy i oboch základných umeleckých škôl, ktoré v obci pôsobia.

S veľkou radosťou a noblesou sme si uctili najdôležitejšie osoby v našom živote - mamky, babky, prababky. Napríklad v Kokšove-Bakši pre nich na Deň matiek 14. mája pripravili kultúrny program deti z materskej a základnej školy a chlapi MSS Bakšane. Každú mamku obdarili sladkosťou a kvetom.

Srdiečko pre mamky v Kokšove-Bakši

Nedeľný Radostník vo veľkej sále kultúrneho domu potešil žienky vo Valalikoch. Spevom, tancom, básňou a hrou na hudobný nástroj im poďakovali deti materskej školy a ZUŠ Valaliky, miestni folkloristi Kadlubek, Kadlubček a Paradne ňvesti. Pekným slovom sa mamkám prihovárala Helena Jakobová, sálu vyzdobil učiteľ Herbert Trenkler a koláče napiekli členovia kultúrnej komisie.

Vo Valalikoch sa rozdávali objatia

Napriek tomu, že sa Deň rodiny a Deň detí slávia v iných termínoch, nadväzujú na seba. A tak si v Sokol'anoch povedali, že to spoja do jednej veľkej akcie. V kultúrnom programe vystúpili deti z MŠ a ZŠ, súbor Sakalčane spríjemňoval atmosféru až do neskorého večera. Detváky sa zabávali v súťažiach a na skákanom hrade. Gurmán si pochutnávali na burgeroch a klobáskach, ktoré pripravil z domácich surovín hokejový tím obce, tí bezmäsití na langošoch a gofrách. Krásne sa v ten deň prehlbovali priateľstvá so susedmi.

V Gyňove poňali deň rodiny formou nedeľného pikniku v trávě futbalového ihriska. Do súťaží sa mohli zapojiť všetci prítomní - otcovia, mamy a ich ratolesti. Hostia z Čane priniesli kynologické ukážky a penovú šou.

Z gyňovského Dňa rodiny

V Sokol'anoch hrali prím kotlíky

ktorá si nakoniec uvarila 1. miesto na premiérovom ročníku súťaže. Organizátori pripravili okrem ochutnávok uvarených dobrôt aj výstavu domácich zvierat od ZO SZCH Geča a koncert Dychového súboru Hornád z Trsteneho pri Hornáde.

Na festivale v Seni sa fanúšikovia hokeja fotili pri 31-kilovom majstrovskom pohári alebo s majstrami Slovenskej extraligy HC Košice, ktorí podpísali všetko, čo si ich obdivovatelia priniesli

Dvojstranu pripravili Monika Floriánová a obce, foto ocú

V Seni svoju špecialitu varilo aj družstvo z Belže

V práci od rána do noci

Otvárajú o druhej popoludní. No už pred jednou je v podniku Pebar na námestíčku v Nižnej Hutke živo.

Prevádzkar, iba 20-ročný **Peter Baranič**, sa spolu s kolegynou musí pripraviť na príchod zákazníkov. Miesia cesto na pizzu, keďže kuchárka má dnes voľno, v chladničkách lákajú nápoje, počas horúcich dní také lahodné. Sú radi, že konečne funguje aj letná terasa. Dať ju dohromady tiež chcelo veľa úsilia.

Prečo reštauračné zariadenie? pýtam sa. Na prekvapenie, Peter je absolventom košickej filmovej školy a jedným z produkčných pracovníkov česko-slovenskej talentovej šou. Dokonca by sa mohol stať skautom nových talentov. No už má aj skúsenosti z pizzerie v Bohdanovciach. Od čašníka, cez donášku až po prípravu pizze. A medzitým začal študovať manažment a marketing v cestovnom ruchu na Prešovskej univerzite.

► Zvedavá celá dedina

Deň D nastal 20. februára 2023. Na nový podnik bola zvedavá skoro celá dedina. Propagácia cez sociálne siete i letáky zafungovala. Čoskoro Pebar praská vo švíkoch, hlavne cez víkendy. „Ak by som ale vedel, čo ma čaká, nejdem do toho,“ poznamenáva Peter úprimne. Dali mu zabráť najmä hygienici. Predpisy ako na Hlavnej v Košiciach. „Museli sme zaviesť teplú vodu a aj s dispozíciou priestorov sme sa nakoniec podriadili projektu, aký navrhovala hygiena. Asi na piaty pokus. Veľmi mi so stavebný-

Srdce pre zákazníkov

mi úpravami pomohol strýko murár.“ Podpore od rodiny vďačí za veľa. Stále mu pomáhajú. Aj dve staršie sestry podnikajú, jedna sa stará ženám o nechty, ďalšia o mihalnice.

Peter chce ponúkať iba kvalitu. Recept na pizzu sa v Pebare ustálil po

príchode pizziarky z Bohdanoviec. Dodávateľ kebabu je z Vyšnej Myšle. Hamburgery robia zo 100 % mletého hovädzieho mäsa. Dnes obslúžia cez vikendový deň niekedy až 500 hostí. Reštaurácii sa tešia aj chatári od Torysy. Trochu menej bývalí „štamgas-

ti“, ktorým chýba niekdajšie pohostinstvo. Susedia sú naopak radi. Peter sa cielene rozhodol nezaradiť do sortimentu lacný alkohol.

Niekedy sa stretáva so závisťou. Akoby prevádzka bola zlaté vajce. „Takí ľudia nevedia, čo všetko je za tým. Skoro vstávam, idem do mesta na nákup, beriem ťažké pivné sudy, suroviny na varenie... Vrátiť sa o jedenástej a už pripravujeme prevádzku na otvorenie. Domov sa dostanem okolo jedenástej v noci. Treba platiť nájom, energie sú drahé.“ Zo zárobku chce Peter niečo vrátiť tým, čo mu pomohli a pomáhajú - a tiež ďalej investovať. „Napríklad do zastrešenia terasy a možno sa mi podarí urobiť ju aj vyhrievanú, aby sa tam dalo sedieť celoročne.“

Mladý podnikateľ už vie, že mať firmu nie je ľahké

► Spoločne s obcou

Pebar teda vzbudil pozornosť. Poctivý mladý podnikateľ už získal aj certifikát Zlatá firma na základe internetových recenzií. A chce rozvíjať aj spoluprácu s obecným úradom, napríklad podporovať miestne podujatia. A možno sa chýr o podniku roznesie aj ďaleko za hranice nášho regiónu. Medzi stálych zákazníkov už napríklad patrí aj hudobník **Marián Čekovský** s rodinou. „Všetkým som vďačný za priazeň a teším sa na ďalšie stretnutia,“ uzatvára Peter.

Anton Oberhauser, foto archív PB

Osvedčené odrody sa vracajú do záhrad

Vrátenie starých, takmer zabudnutých ovocných stromov do našich sádov? Záhradkári zo Ždane sa už dlhšie zaoberali touto myšlienkou.

A tá sa teraz stáva realitou. „Vypracovali sme program pestovania a na začiatok aj zoznam dostupných odrôd z nášho okolia,“ vraví **František**

Sadenica jablone-kormošky

Vereb zo ždanianskej záhradkárskej organizácie. Na čele projektu je **Tibor Olexa**.

„Štepenice označené menovkami, namočené v parafíne a vložené do vlhkých pilín, sme uskladnili v pivnici. V marci po obschnutí pôdy sme ich vysadili. Tibor sa naďalej stará o sadenice počas vegetačného obdobia vo svojej záhrade.“

Pilotný projekt zatiaľ nezahŕňa pestovanie pre širšiu verejnosť. „Vypestované stromčeky dostanú členovia žda-

nianskej organizácie na jeseň, niektoré ako ceny v súťažiach na výstave. Ďalší záujemcovia budú môcť získať kontakt alebo priamo vrúbľa na štepenie koncom zimy na výmennej burze počas prednášok v Ždani. Očakávame aj spoluprácu ďalších záhradkárov v regióne pri hľadaní neznámych odrôd. Veríme, že sa časom podarí vrátiť do záhrad ovocné druhy našich starých otcov,“ zhŕňa František Vereb.

foto a text SZZ Ždaňa, úprava redakcia

Ktoré odrody?

- Jablone: ontario, kormoška, boskopské červené, parmata zlatá - vrúbľované na podpníku MM-106;
- Hrušky: sixová, hardenrout, kôrte császár (časarky) - podpník dula online;
- Slivky: hlavne bystrické - podpník myrobalán;
- Čerešne a višne - podpníky Gizela 5;
- Marhule a broskyne: St. Julien.
- Podpníky boli objednané v renomovanej škôlkarskej firme. Vrúbľovanie „v ruke“ prebehlo v januári metódou spojovania - anglickej kopulácie.

Tradície dodržiavame

Dojemná báseň z úst školáčky i vďačnosť neznámych návštevníkov ozdobili tradičný akt kladenia vencov 8. mája pri príležitosti 78. výročia skončenia II. svetovej vojny. Pri obnovenom Pamätníku oslobodenia v Skároši predniesli prejav miestny starosta **Lubomír Vranka** a jeho čaniarsky kolega **Michal Rečka**.

V Skároši zorganizovali 6. mája aj obľúbenú vatru. Žiaľ, už bez pamätníkov lútych bojov, ktorí sa kedysi zúčastňovali takýchto podujatí. Dnes už medzi

nami nie sú. Akcia je tak z roka rok nostalgickejšia. Zádumčivé pohľady do ohňa však prezrádzajú, že ľudia sa dokážu zastaviť a uvažovať o skutočných hodnotách v živote.

Podobnú tradíciu založili o týždeň nato aj v Nižnej Hutke. O vatru sa postarali mladí členovia miestnej agilnej hudobnej skupiny Kalap. Ponúkali aj guláš, ktorý sami pripravili. Atmosféra prilákala aj viacero rodín s malými deťmi.

ocú/ao, foto obce

Starosta Skároša pri kladení vencia

Vl'avo - májová vatra nad Nižnou Hutkou

Dychová hudba dodala spomienke v Skároši dôstojný ráz

Historik o menej známej stránke krvavého oslobodzovania

Prieskumníci pri Trstenom

Oslobodeniu od nacistizmu v II. svetovej vojne, ktoré si každoročne v máji pripomínáme, predchádzalo aj na našom území množstvo príbehov. Väčšinou smutných. Ale zároveň plných hrdinstva. Tak ako ten o sovietskych prieskumníkoch pri bojoch o Trstené pri Hornáde koncom roka 1944. Spracoval ho vojnový historik František Šuster z Kokšova-Bakše.

Vojská sovietskej 18. armády začali 17. decembra vstupovať do Košickej kotliny cez pohraničnú maďarskú obec Hollóháza. Skupina prieskumníkov patrila k 6. samostatnej gardovej prieskumnej rote zo zostavy 2. gardovej výsadvkovej divízie. Prieskumníkov bolo 18, velil im poručík Mjakišev. Ich úlohou bolo prekročiť lesný terén vrchov Smolák a Domaška a nepozorovane preniknúť obranou maďarskej 16. pešej divízie pred obcou Nádasd, dnes Trstené pri Hornáde. Následne mali preskúmať silu a stav obrany v obci.

Medzičasom sa v uliciach Hollóházy a blízkom okolí sústredil takmer celý sovietsky 17. gardový strelecký zbor, časť 5. samostatnej gardovej tankovej brigády, 108. gardový samohybný delostrelecký pluk a 1666. samohybný delostrelecký pluk. Na severnom okraji maďarskej obce, v tesnej blízkosti súčasnej hranice, boli nastúpení vojaci 138. streleckej divízie, tankisti a samohybné delá 108. gardového samohybného delostreleckého pluku.

Celá táto skupina vojsk vyrazila smerom na Skároš. Za nimi, v smere na Trstené pri Hornáde, vyrazil 4. a 5. gardový výsadvkový pluk 2. gardovej výsadvkovej divízie. Postupovali tým istým lesným terénom ako predtým prieskumníci.

► **Po Skároši do Nadoždža**
Skoro ráno 18. decembra časti 138. streleckej divízie oslobodili Skároš. Zvyšky nepriateľa a vojaci maďarskej 16. pešej divízie ustúpili priamo do Trsteného. Medzitým sa prieskumníci

vydali na návrat k svojim plukom. To sa však už nepodarilo, pravdepodobne pre ich možný stret s pomerne početnou skupinou maďarských vojakov ustupujúcich zo Skároša. V tejto zložitej situácii sa prieskumníci ukryli v hĺbke obrany nepriateľa v jednom väčšom dome, kde bez odhalenia zotrvali až niekoľko hodín. Napokon ich úkryt objavili a oni museli proti presile zväzť boj o prežitie.

Ráno 18. decembra zaútočili Katušami na Trstené pluky 2. gardovej výsadvkovej divízie za podpory dvoch raketometných plukov z Hollóházy. Sovieti aj bez znalosti o sile nepriateľskej obrany využili Hornád ako prírodnú prekážku, ktorá nedovolila Maďarom ustúpiť, a zaútočili na obec v troch smeroch. Obchvatom zo severu, úderom z juhu a z východu obklúčili celú obec. K boju sa pridali aj uväznení prieskumníci strieľajúci z okien.

Maďarskí vojaci, obklúčení a bojujúci o svoje prežitie, začali na severe obce

protiútok a za cenu veľkých strát sa im podarilo otvoriť malú časť sovietskeho obklúčenia. Pár desiatok ich tak mohlo prebehnúť k novej nemeckej obrannej línii na juhu Košíc z názvom Dora Stellung. Sovieti však za krátky čas medzery opäť uzavreli. Zvyšné maďarské jednotky zložili zbrane a vzdali sa.

Pár hodín po sovietskom víťazstve, ďalšie maďarské jednotky už v súčinnosti s jednotkami nemeckej 97. jagerskej divízie s podporou oddielu stíhačov tankov otvorili protiútok zo Ždane. Počas dvoch hodín útokov Maďari a Nemci zatlačili pravé krídlo 5. gardového výsadvkového pluku zo severnej časti obce. Otvoriť sovietsku obranu v obci a vyslobodiť maďarských zajatcov sa im však nepodarilo. Okolo tretej popoludní sa situácia otočila v prospech Červenej armády, zvýšenou aktivitou a posilnením o pešie jednotky odvrátili protiútoky a okolo piatej opäť úplne ovládli obec.

fs, redakčne upravené

Seňa zažila Silu východu

Päť folklórnych súborov z maďarsky hovoriacich regiónov východnej časti Slovenska sa v posledný májový víkend po štvrtý raz stretlo na festivale Keleti Erő - po slovensky Sila východu.

V Seni sa usporiadania podujatia ujala miestna organizácia Csemadoku za podpory obce.

V sobotu sa od 16:30 vydal farebný sprievod od kultúrneho domu k upravenému priestranstvu medzi kostolmi rímskokatolíckej a reformovanej cirkvi, kde dievčatá predviedli kolový tanec so spevom. Po 18:00 bola už plná sála kultúrneho domu pripravená aplaudovať temperamentným programom jednotlivých súborov - z Drnavy v okrese Rožňava, z Veľkých Kapušian a Brehova v okrese Trebišov, z Veľkej Ldy a domáceho Rozmaringu.

Okrem poskytnutia kultúrneho domu pomohla obec so stravovaním a ubytovaním časti účastníkov, tiež s propagáciou festivalu. „Organizácia pre 180 ľudí bola náročná, ale na prípravu sme mali tri mesiace, takže sme to zvládli. Osobitne si tanečníci a speváci pochvalovali pohostinnosť

Vo víre tanca

miestneho súboru Rozmaring,“ hodnotí jeden z usporiadateľov, miestny poslanec **Csaba Mitro**. Rozmaring sa zúčastnil zatiaľ na všetkých štyroch ročníkoch festivalu. Ideovým tvorcom podujatia je **Michal Kupec** s manžel-

kou **Andreou**, pôsobiaci vo Veľkej Lde v súbore Ilosvai.

Tanečníci a speváci z veľkokapušíanskeho súboru Komócsa (lesná jahoda) pre Abovský hlásnik uviedli, že ročne majú okolo 25 vystúpení. Súbor vznik-

ol už v roku 1978 a stále zažíva prílev detských záujemcov o folklór a to aj takých, čo nerozprávajú po maďarsky.

Anton Oberhauser,
foto **Silvia Langová**

Zaľúbená do spevu

To úplne charakterizuje **Paulínu Pachovú** z Nižnej Myšle, ktorá sa venuje ľudovej piesni už od malička. So spevom ako sólistka sa rozlúčila vo svojich 86 rokoch na tohtoročnej prehliadke Dargovská ruža vo Svinici, kde vystúpili aj ďalšie spevácke skupiny z regiónu - Domovina a Ozvena z Čane, Paradne nevesty z Valalík,

Paulína Pachová je na pódiu ako doma. Tu pri predstavovaní spevníka v Skároši

Hrabov z Trsteného pri Hornáde a Karoske befare zo Skároša.

Spevácka skupina Nižnomyšľanka, ktorú založila v roku 1972, sa tejto súťaže zúčastňovala pravidelne 20 rokov. Dnes, po generáčnej obmene členiek, ju môžeme ešte počuť v miestnom kostole sv. Mikuláša alebo na kultúrnych podujatiach v obci. Pani Paulína odovzdala žezlo vedúcej pred piatimi rokmi. Ale ako vraví: „Ešte si so ženami zaspievam, aj keď ne-

pravidelne. V žiali, aj v chorobe, je mi ľahšie medzi nimi. Ved' pieseň ľahodí srdcu aj telu.“

Ľudové piesne nielen s radosťou spieva, ale si ich celý život zapisuje. Má ich zozbieraných 215. Prvých štyridsať vyšlo v znovovanej podobe v útlej knižke Zato špivam, bi bul švet vešel v roku 2020. Pani Paulína nám prezradila, že sa čoskoro dočkáme pokračovania a ďalšie lokálne skvosty uzrú svetlo sveta.

Monika Floriánová,
foto **archív redakcie**

Pred 60 rokmi...

...boli dnešní seniori ešte deťmi. Ako sa vtedy žilo, majú v živých pamäti. Priblížme si to i my, výberom zo zápisov do obecnej kroniky v Nižnej Hutke.

- Do miestnej základnej školy chodilo v predmetnom školskom roku 49 detí.
- Pionierov bolo často vidieť na družstevnom poli, či už pri zbere zemiakov, chrústov, mandelíniek alebo úprave pasienkov. Za rok zozbierali 5 400 kg železného šrotu, 300 kg textilu a 70 kg starého papiera.

- Jednotné roľnícke družstvo (JRD) splnilo dodávkový plán v hovädzom mäse na 122,9%. Postavený bol montovaný kurín pre 750 nosníc. V dodávke mlieka však chýbalo 1 250 litrov, vajec až 18 000 a plán na jatočné ošípané bol splnený na 61,3%. V kronike tak bolo hospodárenie JRD zaznamenané ako neúspešné.
- Ku koncu toho istého roka (1962) bolo v obci 6 televízorov, 54 rádioprijímačov a do obce dochádzalo 152 výtlačkov novín a časopisov.
- V obci došlo aj k tragédii, keď 19-ročný Ladislav P. z Nižnej

Myšle, po rozlúčke s kamarátmi regrútmí nezvládol riadenie bicykla dolu kopcom a pod vplyvom alkoholu zletel do hlbokej priekopy, kde stratil dych a vo vode sa zadusil.

- Veľký úspech zaznamenala miestna ľudová knižnica. Spolu 706 kníh, 128 čitateľov a 1 136 výpožičiek znamenalo odmenu v okresnej súťaži „Budujeme vzornú ľudovú knižnicu“ v podobe čestného uznania. Knihovníkom bol Pavol Mato, riaditeľ školy.

ocú **Nižná Hutka/ redakcia**

Finále CFF vo Valalikoch

Záverečný program Medzinárodného folklórneho festivalu Cassovia Folkfest (CFF) - vždy s epicentrom v Košiciach - sa odohral vo Valalikoch. Súčasný 41. ročník bol mimoriadne bohatý na zahraničných hostí. V obecnom amfiteátri a v kultúrnom dome sa v poslednú júnovú nedeľu rozohrali divákovi žilky pri sledovaní vynikajúcich súborov **Vesnyanka** z Ukrajiny, **Hora Hod Hasharon** z Izraela, **Fabaria Folk** zo Sicílie a **Ankara Desen GSK** z Turecka. Na tanečnú nótu zahral a zaspieval vďačným návštevníkom z nášho mikroregiónu aj mládežnícky folklórny súbor **Želiezko**. **kčj**

Kultúrna komisia v Čani - ľudia v zákulisí

Radi chodíte na obecné podujatia, každoročné či tie mimoriadne? Väčšinou si ani neuvedomíme, koľko práce si vyžaduje dobrá organizácia dňa obce, posedenia so seniormi či karnevalu.

V Čani, srdci nášho regiónu, sa o organizáciu väčšiny akcií stará kultúrna komisia pri obecnej úrade. Jej súčasťou sú poslanci, no hlavne dobrovoľníci. Teda nadšenci, ktorí radšej zostávajú v úzadí a ich hlavnou odmenou je to, keď ľudia prídu na podujatia - zabaviť sa, zaspievať, zatancovať, alebo len tak si posediť so známymi. Kedysi sa podujatia konali na starom námestí či pri futbalovom ihrisku, od roku 2017 sa tie väčšie odohrávajú v dôstojnom prostredí amfiteátra, kam sa pomestí aj niekoľko tisíc ľudí. Do Čane preto za oddychom často miera ľudia nielen z mikroregiónu, ale aj z Košíc.

Svojho času bola účasť v komisii doménou žien. No s pribúdaním určitých typov akcií do obecného kalendára podujatí, napríklad zabíjačky či stavania mája, sa organizačný tím podľa potrieb rozširuje aj o mužov. A je dobré, že sa omladzuje. Dvadsiatnik **Lukáš Slotá** „začínal“ ako Mikuláš v materskej škole, medzitým naberá ďalšie skúsenosti. „Vymyslieť program pre deti, aby sa na akcii nezačali nudíť, nemusí byť ľahké,“ hovorí.

Nepokazia nijakú zábavu!

Komisia sa stretáva podľa potreby. Vždy načas, aby všetko dobre pripravili a na nič sa nezabudlo. Vrcholom roka býva Deň obce Čaňa, pravidelne 29. augusta. Účinkujúcich, ktorí by mali pritiahnúť davu, treba objednať aj vyše pol roka dopredu, ešte v zime. Minulý rok koncertoval rapper Kali či spevák Adam Ďurica. Amfiteáter znova praskal vo švíkoch.

Pred a počas takejto veľkej akcie treba komunikovať s políciou, hygienikmi, záchranármi, strážnou službou, zvukármi. Čím zložitejšie prípravy, tým viac vybavovania, telefonátov. No aj obecné aktivity si žiadajú svoje. „Zabalit a doručiť 950 balíčkov pre seniorov a 270 mikulášskych je fuška,“ potvrdzujú členka komisie **Alžbeta Rečková** a poslankyňa **Marta Balogová**. Ochotné ženy vrátane **Evy Čechovej** a **Moniky Vargovej** sa starajú aj o kvety na verejných priestranstvách či o výzdobu amfiteátra.

V posledných rokoch pribudol do kalendára v Čani folklórny festival, tento rok chystajú ples - v netradičnom novembrovom termíne. O návštevnosť sa komisia neobáva. Listky, ktoré ponúkame verejnosti, sa rozchytajú veľmi rýchlo, tvrdia svorne.

Na leto pripravujú tematické nedelne popoludnia v amfiteátri. „Chceme

Členovia kultúrnej komisie v Čani: hore zľava predsedníčka Marta Balogová, Lukáš Slotá, Eva Čechová, dolu zľava Radoslav Čekan, Monika Vargová, Alžbeta Rečková a Róbert Šándor. Na snímke chýbajú Mária Buzová, Adam Binda a Róbert Janotka

dostať von aj mladé rodiny s deťmi, ktoré vidieť zatiaľ hlavne na športových podujatiach.“ Čanianska komunita pozýva každého. „Veríme, že ak si nájdú čas, obľúbia si život v obci.“

Aj keď tento rok je rozpočet obce - hlavne kvôli vysokým cenám ener-

gie - napätejší ako obvykle, Čaňa si chce uchovať pozíciu miesta, kam sa dá chodiť za kultúrou, športom a oddychom zo širokého okolia. Vďaka členom a členkám kultúrnej komisie máme istotu, že všetky podujatia sa vydaria.

Anton Oberhauser, foto KK Čaňa

Súťaž s webom regionhornad.sk

V súťažení s webom RZOH pokračujeme ďalej. Tentoraz nájdete odpoveď na otázku: **Ako sa volá skalný výtvor vo Vyšnej Myšli, ktorý je zvyškom lávového prúdu z útrob vulkánu Bradlo?** Odpovede posielajte na e-mail regionhornad@gmail.com do 30. júla 2023. Nezabudnite uviesť svoju adresu a telefonický kontakt.

Zo zaslaných odpovedí na otázku z č. 1/2023 sme vylosovali **Zuzanu Čigášovú z Čane**. Odmeníme ju vecnou cenou a posedením pri kávičke. Gratulujeme! A aká bola správna odpoveď na otázku: Meno ktorého grófa nesie kaštieľ v Sokolčanoch? Žiadneho. Jeho majiteľmi boli grófske rodiny Stahremberg a Péchy-Zichy. *red*

Genius loci našej redakcie

Veľké ďakujem

Šestnásť z 18 rokov vydávania **Abovského hlásnika Regionálnym združením obcí Hornád tvorí redakcia slovenskej mediálnej agentúry Communication House (v preklade Komunikačný dom).**

A vždy to bolo v priestoroch secesnej budovy na Štefánikovej 6 v Koš-

ciach, v ktorej v dvadsiatych rokoch 20. storočia žil a tvoril aj známy spisovateľ Rehor Uram Podtatranský. Vedúca redaktorka Abovského hlásnika **Eva Čániová**: „Pracovalo sa nám na Štefánikovej naozaj dobre. Prirástla nám k srdcu a nelúčime sa s ňou ľahko. Budovu totiž čaká komplexná re-

konštrukcia. Priestorom redakcie vysielame za ich krásnu tvorivú energiu veľké ďakujem. Pýtate sa ako? V podobe mohutného spevu a hudby našich milých hostí - **Bakšanských Parobcov a veselého tanca mnohých našich kamarátok a kamarátov.**“

Rozlúčka s genius loci - duchom miesta - je za nami a redakcia pokračuje v tvorbe časopisu pre náš Mikroregión Hornád na Havanskej 19 v Košiciach.

red, foto Martina Fedorčáková

Namiesto ťukania do klávesníc redakčných počítačov znie muzika a spev Bakšanských Parobcov

Sezóna v archeoskanzene beží naplno

Archeoskanzen v Nižnej Myšli, pýcha nielen nášho regiónu, sa neustále rozrastá a prináša ďalšie novinky.

K nedávny patri otvorený hrob č. 319, kde si návštevníci môžu pozrieť ukážku pochovávaní v období doby bronzovej. Celkovo sa na nálezisku nachádza 817 hrobov, ako povedal **Patrik Štein** zo združenia Collegium Myssle. Popis k všetkým novinkám v archeoskanzene prinášajú podrobné infotabule.

V lete pokračujú v areáli keramikárske a drotárske kurzy, pribúdajú svadby či akcie ako Haravara pri príležitosti dňa detí. Sledujte stránku www.archeoskanzen.sk alebo obecný web Nižnej Myšle a vždy budete mať prehľad.

Ako pripomenul starosta **Miroslav Sisák**, obec v spolupráci s OZ Collegium Myssle má záujem ďalej budovať nové dobové prvky v danej lokalite. V najbližšom období osloví majiteľov parcel za účelom prenajať si ďalšie pozemky v blízkom okolí archeoskanzenu a infocentra. „Pôda v tejto lokalite má z dôvodu archeologického výskumu

Starovek večné sľuby

V archeoskanzene si môžu povedať svoje áno mladomanželia. Dvojicu na snímke zosobášil Ján Kokarda

obmedzené využitie, aj z tohto dôvodu obecné zastupiteľstvo schválilo navýšenie ceny za prenájom pôdy, aby sme tak našli spoločnú vôľu rozvíjať našu obec v rámci archeoturizmu.“

A pozor! Na 29. júla chystá Collegium Myssle ďalšie nívum - historický festival Starovek v Nižnej Myšli s prezentáciou pravekého a starovekého spôsobu života. Návštevníci budú môcť zažiť ukážku bojov, rituálov, vyskúšať si rôzne atrakcie a ochutnať dobové jedlá.

Anton Oberhauser,
foto archív Coll. Myssle

Návštevníci majú k dispozícii množstvo informácií o hroboch

Otvorený hrob ako exponát v skanzene

Novinky v rozáriu

Náš región a Nižnú Myšľu v hlavnom spravodajskom vysielaní RTVS 12. júna prezentovali manželia **Bohušovci**. Témou bol ich koníček, z ktorého má úžitok aj široká verejnosť - rozárium, jediné na východnom Slovensku.

Aké novinky v práve rozbehnutej štvrti sezóny Rozária u Bohušov manželia **Pavol** a **Anna** pripravili pre návštevníkov?

Počas víkendov večernú prehliadku

Rozárium veľmi radi navštevujú budúce aj jestvujúce manželské páry. Manželia Čánioci si pod girlandou ruží pripomenuli 44. výročie svadby

pri novoosvetlenom polhektárovom priestore, na ktorom rastie 180 odrôd ruží na 1 200 kríkoch. A tak isto počas sobôt a nedeľ tzv. Ranný parfum - možnosť návštevy rozária už od šiestej hodiny, keď je vôňa kráľovien kvetov najintenzívnejšia. Kúpiť si možno už 80 odrôd ruží. Vstup je bezplatný.

Návštevnosť v predošlých rokoch bola naozaj bohatá a má stúpajúcu tendenciu. Ako nám povedal pán Bohuš - do rozária v Nižnej Myšli od jeho otvorenia v roku 2020 zavítalo vyše 11 000 milovníkov krásy zo Slovenska aj zo zahraničia.

kčj, foto lk

Tip na nevšedný výlet - na magické miesto

Na Googli ju len tak ľahko nenájdete. Skárošskú vyhliadku áno, no Slaneckú, o ktorej bude reč, nie.

Zato vaše úsilie, ak sa vyberiete na začiatok trasy do Skároša alebo po hrebeni zo Slanského sedla, bude korunované nádherným výhľadom. V lete či v zime, vo dne alebo v noci.

Sprievodcom je nám starosta Skároša **Lubomír Vranka**. „Naši turisti chodia na Slaneckú vyhliadku, aj keď dobre napadne snehu. Vyberú sa z obce okolo deviatej ráno a do štvrtjej popoludní sú späť. Majú môj obdiv.“

Zo Skárošskej vyhliadky to trvá po žlté značenom chodníku cez Slanské vrchy do sedla Malého Miliča, ktoré je v bezprostrednej blízkosti Slaneckej vyhliadky, asi hodinu. Môžete sa však vybrať aj lesnou cestou zo Slanca. Pešo sa odtiaľ do spomínaného sedla dostanete asi za dve a pol hodiny. Možno je priblížiť sa aj bicyklom a cestou-cestou pokračovať k jazeru Izra (pešo dobrú hodinu) alebo do Kalše (bicyklom asi 40 minút).

My sa do sedla Malého Miliča, ktorý leží 759 metrov nad morom, približujeme autom od Márovky. V sedle sa rozhlíadame. Vidíme drevený prístrešok, nad ním kopček a pod ním zamrzovaný domček štátnych lesov. Kde je vyhliadka, zatiaľ nemám potuchy.

Dostávam pokyn stúpať do kopčeka. Z neho vzápätí nevšedným, priam magickým porastom schádzame opačnou stranou trochu dolu. Ani nie za 10 minút sme na mieste.

Sklon terénu vzbudzuje rešpekt. Strmé skaly zarastené machom, ak je vlh-

Slanecká vyhliadka

Tu je sedlo Malého Miliča, ukazuje Lubomír Vranka

ko, bývajú šmyklivé. Našťastie v čase našej návštevy je sucho. No i tak veľmi opatrne našlapujem na hranu skalného masívu, aby som sa dostala na miesto s najširším výhľadom.

Wau! Stojí to za to. Rozľahlé zvlnené pláne, vľavo dolu dedinka Slanská Huta, v diaľke drobučký kopec s „tyčinkou“ na vrchole - vežou Slanského hradu. Nad ním sa mohutný kopec Hradisko s nadmorskou výškou 708 metrov. Výhľad ako vymalovaný. Hĺbka ako zo skalného útesu nad morom. Len byť ticho a vnímať krásu...

text a foto Katarína Čániová

Slanecká vyhliadka

40. jubileum prechodu Z Polianky do Polianky

Až 178 účastníkov prechodu Slanskými vrchmi za poznáním a priateľstvom Z Polianky do Polianky sa po 40. raz stretlo pri pamätníku Víťazstvo v Dargovskom priesmyku, kde si uttili osloboditeľov padlých v 2. svetovej vojne.

Položením vencov vyjadrili solidaritu s národmi sveta a Európy, ktoré musia aj v týchto časoch bojovať za svoju slobodu.

Po prehliadke expozície v Sieni bojovej slávy sa vydali modrou turistickou značkou okolo replík vojenských bunkrov a exteriérovú výstavku munície použitej v bojoch pred 78. rokmi na Bordu a vrchol Lazy (859 m n. m.). Slnčné počasie sprevádzalo turistov, aj našich z Geče, Hanisky, Vyšnej Hutky a Ždane, ďalej po žltej značke pod zrúcaniny hradu Parustan v ústi Bačkovskej doliny a po zelenej do obce Cabov, cieľa 18 km trasy prechodu.

Pri pamätníku Víťazstvo

S úctou a vd'akou

V Kultúrnom dome v Sečovskej Polianke účastníkov pohostili chutným gulášom a odmenili tričkom s logom prechodu, pamätnou vlajčkou a magnetkou. Osobitnú cenu udelil starosta

hendikepovanému tridsiatnikovi s neuveriteľne pevnou vôľou **Dominikovi Javiľakovi** zo Sečovskej Polianky, ktorý absolvoval celú trasu s dvomi barlami bez jednej amputovanej nohy. Najmlad-

ší 3-ročný **Dávid** zo Sečovskej Polianky a najstarší 81-ročný člen KST Košická Polianka **Ladislav** si prevzali spomienkové ceny na jubilejný ročník. Návštevníci si pozreli aj výstavu fotografií a dokumentov zo všetkých ročníkov od r. 1984 a zažili napätie v tombole, v ktorej sa šťastie usmialo na dvadsiatku z nich.

Karol Dzugas/ mflor, foto KST

Súťaž o najkrajšie vajíčko drobnochovateľov

Na krásu i do praženice

Hmotnosť, tvar, vyrovnanosť, farba a veľkosť žltka. To sú kritériá, ktoré posudzuje odborná porota v súťaži o najkrajšie vajíčko. Tento rok nefahko vyberala tri naj medzi 78 kusmi od 14 chovateľov.

V kategórii malých plemien vyhral

Výroba kraslíc je neodmysliteľnou súčasťou Valalického maľovaného vajíčka

Jaroslav Čigaš z Geče s vajíčkami zdobnenej Wyandotky, bielo-čiernej kolumbie. Trofej v ľahkých plemenách získal **Michal Schmidt** zo Sene a jeho Vlačka jarabičia. Stredné plemená majú víťazku Plymutku bielu chovateľa **Martina Lacka** z Čane.

Súťaž na oblúbenom Valalickom maľovanom vajíčku dopĺňa aj výstava. „Hlavnou myšlienkou je ukázať návštevníkom rôznorodosť vajec prepelíc, okrasného vtáčtva, holubov, rôznych plemien hydiny, kačíc, husí, moriek až po vajíčka pštrosa. Tentokrát videli vyše 170 kusov od 65 druhov vtáčtva,“ vraví **Jozef Kondáš**, tajomník ZO Slovenského zväzu chovateľov Geča, ktorá súťaž i výstavu organizuje už viac ako desať rokov. Pre predstavu pestrosti: najmenšie vajíčko bolo len od 50 g vážiacej zebříčky austrálskej a najväčšie 2 kg vajce pštrosa afrického, ktorého škrupina má hrúbku až 6 mm. Na podujatí deti potešili aj živé malé kuriatka a zdobnené králiky.

Monika Floriánová, foto Dušan Kmec

Porotcovia Jaroslav Nagy, podpredseda ZO SZCH Geča (vľavo) a chovateľ Jaroslav Bača pri posudzovaní vajíčok

Bociany zahniezdili

Ktorú obec potešili priletom biele majstátne bociany? Pozreli sme si stránku www.bociany.sk, ktorá dlhé roky monitoruje ich výskyt na Slovensku a zistili sme, že:

- prvý pár priletel 14. marca do Trsteného pri Hornáde,

- v našom regióne je aktuálne (k prvej polovici júna) obsadených len 10 hniezd, po jednom v Čani, Gyňove, Haniske, Košickej Polianke, Nižnej Myšli, Seni, Sokoľanoch, Trstenom, Valalíkoch a Ždani,

- celkovo nájdeme u nás 25 hniezdiacich miest, z toho je 13 tzv. potenciálnych, teda hniezda, ktoré boli vytvorené na umelých podložkách. Vyzerá to, že zatiaľ prilietajúce vtáky svojou polohou neoslovili,

- počty mláďat zatiaľ nepoznáme, ale z pozorovaní vieme, že vlni vyviedlo 11 párikov 26 malých bociančat. Pre porovnanie v roku 2021 malo 9 párov 18 mláďat.

Monika Floriánová, foto Anton Oberhauser

Párik v Seni

Vieme, kto spieva pod oknami

Pinka lesná, kukučka, oriešok hnedý,... Poznáte vtáky, ktoré ku nám prilietajú či trvalo hniezdia? Ak nie, tak zavítajte do Hanisky, kde klub voľného času cez projekt Naša Haniska - Naše vtáky pripravil tri informačné tabule o miestnej vtáčej faune. O operencov sa aj pekne postarali. Deti im vlni vyrobili 12 búdok a polobúdok, ktoré chlapi z obecného úradu rozmiestnili po dedine do korún stromov.

Čo k nápadu viedlo tvorcu projektu Samuela **Szunyoga**? „Chceme ľuďom a hlavne deťom priblížiť vtáčie druhy obývajúce naše bezprostredné okolie. Jednoduchou zážitkovou osvetou v prírode okolo nás, ktorá podľa mňa v dnešnej dobe absentuje, alebo je potláčaná do úzadia modernými technológiami.“ Zrealizovať dobrú myšlienku pomohla dotácia 1 000 eur od VSD, a.s.

Monika Floriánová, foto ZŠ Haniska

Školáci spoznávajú vtáčky na prechádzkach

Kalendár podujatí

- 15. júlaTpH Cup v minifutbale, Trstené pri Hornáde
- 15. júlaFutbalový turnaj ulíc, Kokšov-Bakša
- 23. júlaOmša pod holým nebom, lokalita Koscelek
- 23. júlaOdpustové slávnosti sv. Anny, Trstené pri Hornáde
- 29. júlaStarovek v Nižnej Myšli (archoocentrum)
- 5. augustaNočné prehliadky, archoocentrum
- 29. augustaDeň obce Čaña (amfiteáter)
- 9. septembra ...Furmanské preteky, Vyšná Myšľa

Bežci a cyklisti cez hranicu

V Skároši si v nedeľu 13. augusta prídu na svoje bežci i cyklisti - vďaka trom športovým klubom - Time4fun, o.z. (SK), Laktát Sport team (HU) a KKB (HU) a za pomoci obcí Skároš a Hollóháza. „Spájame beh, cestnú a horskú cyklistiku. Cyklisti odštartujú v minúto- vých odstupoch na svoju časovku do vrchu pred skárošským obecným úra-

dom, bežci budú mať hromadný štart medzi Hollóházou a Füzérkomlósom. Zázemie a registračné miesto nájdete v areáli kaštiela Lászlótanya,“ avizuje za organizátorov **Gabriel Demko**. Informácie a registráciu nájdete na www.time4fun.sk pod hlavičkou Preteky Slanských vrchov 3-2-1.

Time4fun, redakcia

Dobré meno vo Švajčiarsku

Plný dojmov sa z krajiny helvétskeho kríža vrátil hokejový rozhodca pochádzajúci zo Zdane, Martin Jobbágy. V apríli sa tam zúčastnil na majstrovstvách sveta hráčov do 18 rokov.

❑ Koľko trval váš pobyt a ktoré zápasy ste rozhodovali?

Pobyt v Bazileji trval vyše dva týždne. Ako náhradný rozhodca som absolvoval zápas Česko - Slovensko, ďalšie štyri zápasy som strávil priamo na ľade, rozhodoval som aj tým najlepším ako USA, Švédsko, Kanada. Ako jediný nováčik som sa dostal medzi osem najlepších rozhodcov turnaja.

❑ Boli to náročné duely?

Z hľadiska fyzickej kondície ani nie. U chalanov do 18 rokov sa rýchlosť a sila ešte vyvíja. Ťažšie to bolo psychicky. Prvé dni sme museli prijímať

obrovské množstvo informácií a následne to ukázať na ľade. Aj rozhodca chce zo seba v zápase vydať to najlepšie. Zápasy som si napriek tomu užíval. Je to iné ako na Slovensku. Nikto na vás zo striedačky nekríči, nenadáva vám. Niektorí chlapci boli emotívnejší, ale celkovo máte prirodzený rešpekt. Pri príchode na ľad vám tleskajú. Rozhodoval som už po celom svete a skôr platí, že najhoršie sa k rozhodcom správajú u nás a v okolitých postsocialistických krajinách.

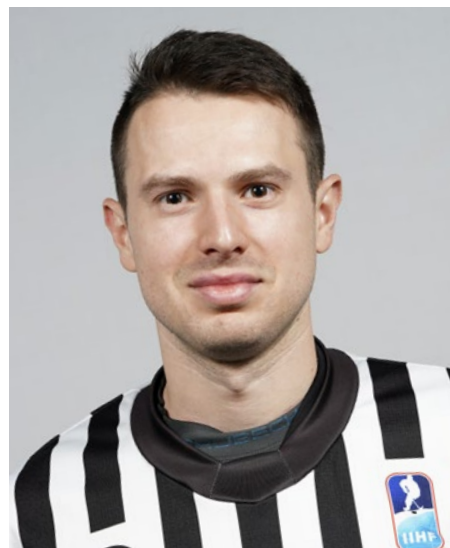
❑ Slovenskí hráči obsadili nečakané 4. miesto. Ako rezonoval tento úspech?

Hlavne výhra proti Fínom bola veľkým prevrpením. Aj kolegovia, ktorí rozhodovali Slovákom, chválili ich kvalitu a štýl hry. Väčšina hľadiska fandila v boji o medaily Slovensku. Američania a Kanadčania boli v úžase z našich fanú-

šikov, ktorí prišli vo veľkom množstve. Hoci sa prehalo, na konci zápasu zneli slovenské pesničky a z fanúšikov bolo cítiť spokojnosť.

❑ Stále na Slovensku platí, že hokej je hlavne šport pre bohaté deti?

Systém určite nie je zlý. No hokej stále nie je pre všetkých. Bud' by sa zišla väčšia podpora od štátu, alebo treba zmeniť nastavenie sponzorovania športu. V Maďarsku stačí prísť na štadión, všetko dostanete a nič neplatíte. Do veku 15 rokov sa môžeme porovnávať s každým. Najviac zaostávame pri prechode do dorastu a juniorky. Hráči postupne strácajú motiváciu, lebo vedia, že keď sa nedostanú do minimálne najvyššej slovenskej súťaže, živí sa hokejom je veľmi náročné. Tým pádom tréningy nejdú úplne naplno. Ďalšia podstatná vec je životospráva, ktorú už v mladom

veku treba brať veľmi vážne. U nás je vplyv okolia a kamarátov veľmi veľký.

Ďakujeme za rozhovor a prajeme veľa ďalších úspechov.

Anton Oberhauser, foto archív MJ

Polstoročie futbalu v Geči

Prestížny zápas domáceho FK Geča 73 s už istým víťazom regionálnej skupiny 5. ligy Lokomotívu Košice bol vrcholom víkendú, ktorý sa niesol v znamení 50-ročnice futbalu v tejto obci.

Na gečianskom futbalovom ihrisku sa zrodilo v nedeľu 11. júna víťazstvo hostí (2:1), ktorí tak natiahli svoju víťaznú sériu na neuveriteľných 59 zápasov. Oslavy to však nepokazilo. Zúčastnili sa na nich pamätníci, čiže tréneri i hráči, čo „hviezdili“ aj v zlatom období pre futbal v tejto obci, teda v 90. rokoch minulého storočia.

Za celých 50 rokov klub nikdy neprestal fungovať. Krátko po svojom vzniku sa prebojoval do krajskej súťaže. Najvyššie dosiahli Gečania na 4. ligu, z ktorej vypadli v roku 2002. Momentálne hrajú už deviatu sezónu v piatej lige Juh Východoslovenského futbalového zväzu a sezónu uzavreli umiestnením

v hornej polovici tabuľky. Bez finančnej pomoci obce by tu táto kontinuita nebola. Práve starosta Patrik Rusňák je aktuálne predsedom klubu, naďalej

Hráči v zápale hry

úko spolupracuje so svojim predchodcom Martinom Palenčárom.

Výročie zaujalo aj populárnu fejsbovú komunitu Iná liga, ktorú v Geči za-

stopoval legendárny brankár Slovana Bratislava Ladislav Molnár, tiež rodák z východného Slovenska. Sobota 10. júna patrila detskému turnaju a rôznym atrakciám, ktoré spríjemnili popoludnie občanom každého veku.

Anton Oberhauser, foto autor a FB

Zľava niekdajší predseda klubu Juraj Adamčík, jeden zo zakladateľov a prvých hráčov František Čigáš, Martin Palenčár, Patrik Rusňák, dlhoročný kanonier Vladimír Pahuly a prvý brankár a neskôr vedúci mužstva Pavol Ružička

Traja v Jedenástke roka

Až trojnásobné zastúpenie top futbalistov v Jedenástke roka mužov I. triedy za rok 2022, ktorú vyhlasuje a organizuje Oblastný futbalový zväz Košice-okolie (ObFZ), má náš región Hornád.

22-ročný Sebastián Tamás z klubu Naša Haniska (dres č.1) sa dostal do víťaznej zostavy ako najlepší brankár. Spomedzi všetkých hráčov získal najviac t.j. desať hlasov, čím sa stal aj najlepším hráčom roka! Do ideálnej zostavy futbalistov zaradila porota zložená z trénerov 12 klubov ObFZ s udelenými siedmimi hlasmi aj 26-ročného **Dávida**

Deáka z Hanisky, ktorý hrá na poste záložníka (dres č. 6) a 42-ročného **Dávida Lipnického** z mužstva TJ Hornád Zdaňa (dres č. 9). Za najlepšieho mládežníckeho strelca sezóny vyhlásili 9-ročného **Richarda Čarného** opäť z Hanisky (na foto spodný rad, druhý sprava). Mladý talent v 18. zápasoch nastrieval neuveriteľných 68 gólov!

Monika Floriánová, foto sportnet.sme.sk

Traťový rekord prekonaný!

Na 17. ročníku Behu Vyšnou Myšľou vytvoril nový traťový rekord 24 minút 45 sekúnd Roman Bak z miestneho Bežeckého klubu obce Vyšná Myšľa (BKO).

Na štart pred kultúrnym domom sa s ním postavilo 74 bežcov z východného Slovenska. Medzi nimi aj dvaja bežci z Ukrajiny a jeden z Čiech. Minuloročný víťaz a spoluorganizátor pretekov Erik Repák zdolal 6,9 km trať len 52 sekúnd po prvom Romanovi. Medzi ženami, ktorých prišlo 24, dobehla ako prvá Katarína Lamiová z Košíc.

Slniečne počasie, aj keď so studeným vetrom, vytvorilo bežcom dobré podmienky. Potvrdili to aj najstarší bežci, ktorých si organizátori uctili čestným členstvom v miestnom BKO a pamätnými trofejami pri príležitosti ich životného jubilea. Známym maratóncom Zlatku Semanovú (65), Pavla Obrazu (70) a Petra Poláka (75) slávnostne tričkami dekorovali starosta obce Marek Habina a hlavný or-

ganizátor, bežec a komentátor pretekov v jednom Emil Repák. Ten taktiež oslavil okrúhly - 60 rokov - a pohostil všetkých účastníkov grátis. Najstarší účastník behu, 82-ročný Vincent Juhás z Vyšnej Myšle, úžasne zvládol 2,3 km úsek t.j. jedno z troch kôl.

V tento deň si zabehalo aj 43 detí, podľa veku im priradili trasy od 60 do 600 metrov. Domov si odniesli cenné medaily a trofeje.

► MT: Úspešní aj inde

Majstrovstvá Slovenska, Sačurovská 15, Podvihorlatský maratón Michalovce, Beh Olšavskou dolinou či Severská 10. To je len pár bežeckých pretekov, na ktorých sa úspešne prezentovali chlapi z Bežeckého klubu obce Vyšná Myšľa.

Emil Repák ml. sa na 28. ročníku Sačurovskej 15 umiestnil v kategórii do 39 rokov na 10. mieste spomedzi 137 bežcov. Na Podvihorlatskom maratóne Vyšnú Myšľu zastupovali Peter

Miló a Erik Repák. Peter v polmaratone zdolal 21,1 km trať ako štvrtý, Erik odbehol celý maratón ako druhý. Aj na Severskej 10 sa Erikovi podarilo odbehnúť čas, ktorý mu zabezpečil celkové 2. miesto a v kategórii do 39 rokov prvé. Juniorský bežec Radovan Repák odbehol Beh Olšavskou dolinou ako druhý vo svojej kategórii.

Na majstrovstvách Slovenska v Čechove pri Michaloviach sa v atletickom polmaratone blysol klub tretím miestom v súťaži tímov. Trojica Erik Repák, Roman Bak, Peter Miló sa stala časom 4:03:13 hodiny najlepším družstvom z východného Slovenska. Gratulujeme a prajeme ďalšie pekné výsledky a radosť z behu!

Jubilujúci účastník pretekov 75-ročný Peter Polák s Emilom Repákom ml.

Monika Floriánová, foto BKO

Nebojíme sa výziev

Bežecký tím Nižná Myšľa odbehol náročnú 116,5 km trať Ultramaratónu Košice - Miskolc!

Z cieľovej pásky sa v sobotu 22. apríla v Košiciach tešila naša 10-členná štafeta v zložení Katka Baltesová, Táňa Baltesová, Radoslav Bujdoš, Karín Jenčíková, Pavol Kračún, Anna-mária Kužmová, Matúš Lukáč, Soňa Neckařová, Františka Palková a Vlado Vasiľ. Posledné metre s nimi zabehol aj starosta Miroslav Sisák, ktorý bežcov nabudil pre ich už druhý štart na tomto maratóne. Obec im zabezpečila aj registráciu a celú logistiku. Ich čas 11 hodín 4 minúty 12 sekúnd vzbudzuje rešpekt, obsadili s ním 12. miesto z 19 prihlásených mix štafiet.

„V našej obci máme mnoho bežcov, bolo len otázkou času, kedy sa spojíme. Beh nám dáva energiu a prináša dobrú náladu a priateľstvá, čoho dô-

kazom je aj to, že väčšina bežcov ako podporná skupina cestuje s ostatnými od rána, hoci beží až poobede. Tento ultramaratón vytvoril stabilnú bežeckú skupinu, ktorá sa nebojí výziev,“ prezrádza Matúš Lukáč.

Obec Nižná Myšľa sa zároveň aktívne podieľala na organizácii behu. Na Širokej ulici zabezpečil realizačný tím - Erika Karvanská, Marcela Tlučáková, poslanci OZ, pracovníci obce a dobrovoľníci - registráciu športovcov pre výmenu štafiet na 100,1 kilometri trate a občerstvenie pre bežcov, ktorí do Nižnej Myšle dorazili okolo poludnia. Na slovenskej strane ich povzbudzovali aj v Trstenom pri Hornáde a Ždani. Najlepší slovenský ultramaratónec Martin Lažo (čas 13:10:59, 10. miesto) získal od obce cenu - repliku nádoby z pravku.

Monika Floriánová, foto ocú Nižná Myšľa

Reprezentanti Bežeckého klubu Vyšná Myšľa. Zľava Emil Repák, Erik Repák, Roman Bak, Tomáš Moňok a starosta obce Marek Habina

Po dvoch rokoch pri stoloch

Až z Ukrajiny a okrem nej z Popradu, Michaloviec, Krompách či Michalían prišli stolní tenisti na turnaj do Čane 6. mája. Po dvojročnej „kovidovej“ prestávke ho zorganizoval tunajší klub Junior v spolupráci s obcou. Zo skupín postúpili ôsmi najlepší do finále a víťazi finálových skupín sa stretli v boji o celkové prvenstvo. Vybojoval si ho Tomáš Kukučka z Veľkých Kapušian

po výhre nad Valaličanom Adamom Labošom a tretí skončil Rastislav Hurka. Kukučka a Laboš vytvorili aj silnú dvojicu, ktorá v záverečnej štvorhre o víťazstvo zdolala valalické duo Hurka/Luca Sepeši. Spolu s klubom Junior a hlavným trénerom Čane Emilom Maurerom patrí vďaka aj hlavnému rozhodcovi Róbertovi Labošovi, ktorý riadil celé podujatie. rj/ah

Nižnomyšľianska štafeta v cieľovej rovinke

Abovský hlásnik, štvrtročník Regionálneho združenia obcí Hornád. Adresa: Osloboditeľov 22, Čaña, IČO: 319 65 041, **redakcia:** Communication House, s.r.o., **adresa:** Havanská 19, 040 13 Košice, **e-mail:** regionhornad@gmail.com, **web:** www.regionhornad.sk, **vedúca redaktorka:** PaedDr. Katarína Eva Čániová - tel: 0905 812 883, **predseda redakčnej rady a redaktor:** Mgr. Anton Oberhauser - tel. 0905 497 971, **redaktorka:** Ing. Monika Floriánová, **redakčná rada:** Ing. Miloš Barcal, Ing. Ján Kokarda, Ing. Štefan Petřík, Michal Rečka, Mgr. Denisa Vargová, JUDr. Lubomír Vranka, **distribúcia** - Obecný úrad Ždaňa, tel. 055/698 00 21. Vychádza ako štvrtročník pod registračným číslom EV 3592/09, ISSN 1339 - 2549, **sadzba:** Jozef Veselý - FOGRA studio Košice, **tláč:** ROTAPRINT, s.r.o. Redakcia nezodpovedá za obsah doručenej inzercie.